

#121054/0700
04.11.2022
SRJ,

PROIECT MANAGERIAL

**privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției
de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție**

Candidat: Judecător RODICA COSMA

**- București -
noiembrie 2022**

Fără justiție niciun țărâm nu poate prospera.
(Pitagora)

CUPRINS

CAPITOLUL I. Prezentarea generală a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Organizarea și competențele Înaltei Curți de Casație și Justiție	1
CAPITOLUL II. Datele statistice relevante privind activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2021	8
CAPITOLUL III. Cadrul normativ al exercitării funcției de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Analiza și clasificarea atribuțiilor vicepreședintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție	9
CAPITOLUL IV. Direcțiile de acțiune pentru eficientizarea managementului Înaltei Curți de Casație și Justiție și îmbunătățirea calității actului de justiție	15
A. Unificarea practicii judiciare. Identificarea de noi mecanisme și modalități de cunoaștere și aprofundare a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție	15
B. Reconfigurarea competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție. Reducerea volumului de activitate. Activitatea Completelor de 5 judecători	19
C. Pregătirea profesională a magistraților-asistenți, a grefierilor și a celui alt personal auxiliar de specialitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție	23
D. Imparțialitate. Transparență. Accesibilitate	25
CAPITOLUL V. Întărirea dialogului interinstituțional. Comunicarea în interiorul sistemului judiciar, cu societatea civilă și organizațiile mass-media	28
CAPITOLUL VI. Compatibilitatea proiectului managerial cu cel al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție	31

CAPITOLUL I

Prezentarea generală a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Organizarea și competențele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Potrivit dispozițiilor art.126 din Constituția României, puterea judecătorească se exercită de Înalta Curte de Casație și Justiție și de celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța supremă în ierarhia instanțelor judecătorești, în România funcționând o unică instanță supremă, cu personalitate juridică și cu sediul în capitala țării¹.

Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată și funcționează în temeiul dispozițiilor art.126 din Constituția României și ale art.18-34 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, având un regulament propriu de organizare și funcționare administrativă. Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, din 21 septembrie 2004, a fost republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.121 din 17 februarie 2020, ulterior modificării și completării sale prin Hotărârea nr.15 din 28 ianuarie 2020 a Colegiului de conducere al instanței supreme.

Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în patru secții – Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal și Secțiile Unite, cu competență proprie.

În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători.

Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost

¹ Art.18 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, cu corespondent în art.20 alin.1 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022

întrerupt în fața curților de apel¹ (art.21 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară).

Secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport de competența fiecăreia, soluționează, potrivit art.23 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, cu corespondent în art.25 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022:

- a) cererile de strămutare, pentru motivele prevăzute în codurile de procedură;
- b) conflictele de competență, în cazurile prevăzute de lege;
- c) orice alte cereri prevăzute de lege.

Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă:

a) în primă instanță, procesele și cererile date prin lege în competența de primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție;

b) apelurile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel și de Curtea Militară de Apel;

c) contestațiile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel, de Curtea Militară de Apel și de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție;

d) apelurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel;

e) recursurile în casație împotriva hotărârilor definitive, în condițiile prevăzute de lege;

f) sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei probleme de drept².

¹ Potrivit art.23 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022: (1) Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel. (2) Hotărârea de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate, pronunțată de ultima instanță, este supusă căii de atac a recursului. (3) Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă printr-un complet diferit al acestora recursul formulat împotriva hotărârilor pronunțate de aceste secții, prin care a fost respinsă cererea de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate.

² Conform art.24 alin.1 lit.f) din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022, Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva hotărârilor de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate pronunțate de curțile de apel, conținutul de la art.22 lit.f) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară fiind preluat în art.24 alin.1 lit.g) din proiectul menționat.

Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție este prevăzută de art.40 din Codul de procedură penală, potrivit cu care:

(1) Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în primă instanță infracțiunile de înaltă trădare, infracțiunile săvârșite de senatori, deputați și membri din România în Parlamentul European, de membrii Guvernului, de judecătorii Curții Constituționale, de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorii de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe.

(2) Înalta Curte de Casație și Justiție judecă apelurile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel, de curțile militare de apel și de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(3) Înalta Curte de Casație și Justiție judecă recursurile în casație împotriva hotărârilor penale definitive, precum și recursurile în interesul legii.

(4) Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează conflictele de competență în cazurile în care este instanța superioară comună instanțelor aflate în conflict, cazurile în care cursul justiției este întrerupt, cererile de strămutare în cazurile prevăzute de lege, precum și contestațiile formulate împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel în cazurile prevăzute de lege.

(5) Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează și alte cauze anume prevăzute de lege.

Completele de 5 judecători judecă, potrivit art.24 alin.1 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecă recursurile în casație împotriva hotărârilor pronunțate în apel de completele de 5 judecători după admiterea în principiu, soluționează contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecății în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, soluționează cauzele în materie disciplinară potrivit legii și alte cauze date în competența lor prin lege¹.

Art.24 alin.2 din același proiect legislativ statuează că: Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, când judecă în ultimă instanță, judecă printr-un complet diferit al acesteia recursul formulat împotriva hotărârilor pronunțate de această secție prin care a fost respinsă cererea de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate.

¹ Art.26 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022: (1) Completurile de 5 judecători judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecă recursurile în casație împotriva hotărârilor pronunțate în apel de completurile de 5 judecători după admiterea în principiu, soluționează contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecății în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, soluționează cauzele

Completurile de 5 judecători soluționează și recursurile împotriva hotărârilor de respingere a cererilor de sesizare a Curții Constituționale, pronunțate de un alt complet de 5 judecători (art.24 alin.2 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară).

În **Secțiile Unite**, Înalta Curte de Casație și Justiție se constituie, potrivit art.25 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, pentru soluționarea sesizărilor privind schimbarea jurisprudenței instanței supreme și sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Prin Legea nr.202 din 25 octombrie 2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor a fost introdus un nou mecanism de unificare a practicii judiciare, și anume Completul competent să judece recursul în interesul legii.

La sfârșitul fiecărui an, Înalta Curte de Casație și Justiție, în Secții Unite, stabilește cazurile în care este necesară îmbunătățirea legislației și le comunică ministrului justiției¹ (art.27 alin.1 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară).

Alcătuirea completurilor de judecată și procedura de soluționare a sesizărilor cu **recurs în interesul legii** sunt reglementate de dispozițiile art.473 din Codul de procedură penală.

Potrivit art.33 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție din 21 septembrie 2004²: (1) Recursul în interesul legii se judecă de un complet format din președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, președinții de secții din cadrul acesteia și un număr de 20 de judecători. (2) Completul este prezidat de președintele sau, în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție.

în materie disciplinară potrivit legii și alte cauze date în competența lor prin lege. (2) Completurile de 5 judecători soluționează și recursurile împotriva hotărârilor de respingere a cererilor de sesizare a Curții Constituționale pronunțate de Secția penală, când judecă în primă instanță, sau de un alt complet de 5 judecători.

¹ Art.27 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară are corespondent în art.29 alin.1 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022, potrivit cu care: La sfârșitul fiecărui an sau ori de câte ori este necesar, Înalta Curte de Casație și Justiție, în Secții Unite, stabilește cazurile în care este necesară îmbunătățirea legislației și le comunică ministrului justiției, precum și celor două Camere ale Parlamentului.

² Republicat în Monitorul Oficial nr. 121 din 17 februarie 2020

Dispozițiile art.34-35 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție dezvoltă reglementările cuprinse în normele de procedură penală.

Cel de-al doilea mecanism de unificare a practicii judiciare este reglementat de dispozițiile art.475-477¹ din Codul de procedură penală, atât în ceea ce privește obiectul sesizării, cât și procedura de judecată a **Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept**.

Corelativ, potrivit art.36 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție:

(1) În materie penală, în cazul în care chestiunea de drept privește activitatea unei singure secții, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept se judecă de un complet format din președintele secției corespunzătoare a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau un judecător desemnat de acesta și 8 judecători din cadrul secției respective, conform art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală.

(2) În cauzele supuse prevederilor Codului de procedură civilă, în cazul în care chestiunea de drept privește activitatea unei singure secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizarea se judecă de un complet format din președintele secției corespunzătoare a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau un judecător desemnat de acesta și:

a) 8 judecători din cadrul secției respective, conform art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, pentru sesizările formulate în procesele pornite începând cu data intrării în vigoare a acestei legi și până la data de 31 decembrie 2018;

b) 12 judecători din cadrul secției respective, conform art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă, pentru sesizările formulate în procesele pornite începând cu data de 1 ianuarie 2019.

(3) Completul este prezidat de președintele secției sau, în caz de imposibilitate, de judecătorul desemnat de acesta.

În cazul în care chestiunea de drept privește activitatea mai multor secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizarea se judecă de un complet format din președintele sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, președinții secțiilor interesate în soluționarea chestiunii de drept și câte 5

judecători din cadrul secțiilor respective (art.37 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție).

Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de președinte, 2 vicepreședinți și colegiul de conducere (art.28 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, cu corespondent în art.30 alin.1 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022).

Colegiul de conducere este constituit din președinte, vicepreședinți și câte 2 judecători de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor. Când se dezbate probleme economico-financiare și administrative, la ședințele colegiului de conducere participă managerul economic al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care are vot consultativ. La ședințele colegiilor de conducere pot participa și președinții de secții. (art.28 alin.3 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară)¹

În fine, **Adunarea generală a judecătorilor** este compusă din toți judecătorii în funcție ai Înaltei Curți de Casație și Justiție și are următoarele atribuții: a) aprobarea raportului anual de activitate, care se dă publicității; b) aprobarea bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice; c) alegerea celor 2 membri pentru Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile legii. (art.30 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară)

De asemenea, în structura Înaltei Curți de Casație și Justiție, funcționează următoarele compartimente: Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică, Cancelaria, Registraturile și arhivele, Departamentul economico-financiar și administrativ, Biroul de informare și relații publice, Compartimentul relații internaționale, Compartimentul juridic, Compartimentul arhivă generală, Compartimentul de audit public intern, Compartimentul de protecție a muncii, Compartimentul de documente clasificate (art.80-128⁴ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție).

Resursele umane ale Înaltei Curți de Casație și Justiție se compun din: președinte, 2 vicepreședinți, 4 președinți de secții, 122 de posturi de judecători – 14

¹ Art.30 alin.3 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022: Președintele, vicepreședinții, președinții de secții și 4 judecători, câte unul de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, constituie colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Când se dezbate probleme economico-financiare și administrative, la ședințele colegiului de conducere participă managerul economic al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care are vot consultativ.

vacante la 1 octombrie 2022, 143 de posturi de magistrați-asistenți – 23 vacante la 1 octombrie 2022, 244 de posturi de grefieri, aprozi și agenți procedurali – 6 vacante la 1 octombrie 2022, 70 de posturi de funcționari publici și personal contractual – 7 vacante la data de 1 octombrie 2022.

În ceea ce privește situația resurselor umane, potrivit Hotărârii de Guvern nr.563 din 16 iulie 2020 privind stabilirea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial nr. 659 din 24 iulie 2020, instanța supremă funcționează cu un număr maxim de 579 de posturi.

Statul de funcții și de personal al instanței supreme a fost aprobat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, ultima modificare fiind aprobată prin Hotărârea nr.192 din 15 decembrie 2021, astfel încât, la finalul anului 2021, situația era următoarea:

- judecători – un total de 122 de posturi, dintre care 103 ocupate și 12 aflate în procedură de ocupare;
- magistrați-asistenți – un total de 143 de posturi, dintre care 130 ocupate și 13 posturi vacante/temporar vacante;
- personal auxiliar de specialitate (grefieri) – un total de 181 de posturi, dintre care 180 ocupate;
- personal conex (aprozi, agenți procedurali) – un total de 9 de posturi, ocupate în totalitate;
- consilieri, experți, auditori (funcționari publici și personal contractual) – un total de 31 de posturi, dintre care 28 ocupate;
- referenți (funcționari publici și personal contractual) – un total de 3 posturi, ocupate în totalitate;
- muncitori – un total de 16 posturi, ocupate în totalitate;
- personal conex (șoferi) – un total de 47 de posturi, ocupate în totalitate;
- îngrijitori – un total de 18 de posturi, ocupate în totalitate;
- 1 medic și 1 asistent medical, din care 1 post de medic ocupat;
- personal auxiliar de specialitate (specialiști IT) – un total de 7 posturi, dintre care 6 ocupate.

CAPITOLUL II

Datele statistice relevante privind activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2021

a) În anul 2021, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au aflat un număr de 24.946 de dosare, constatându-se o reducere a numărului acestora, în raport de anul 2020 (26.976 de dosare).

La nivelul anului 2021, cauzele nou intrate au fost în număr de 13.360, în creștere față de anul precedent (12.306).

Cauzele soluționate în anul 2021 au fost în număr de 15.527, constatându-se o creștere cu 127 de dosare, față de nivelul anului 2020.

Au rămas pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, la sfârșitul anului 2021, un număr de 9.435 de dosare, constatându-se o scădere față de anul precedent cu 2151 de cauze.

b) *Volumul de activitate pe secții, la nivelul anului 2021*, a fost următorul:

b¹) Secția I civilă – În anul 2021, a avut de soluționat 4.353 de dosare. Au fost înregistrate 2.706 dosare, au fost soluționate 2.827 de dosare. La sfârșitul anului 2021, au rămas nesoluționate 1.526 de dosare.

b²) Secția a II-a civilă – În anul 2021, a avut de soluționat un număr de 4.136 de dosare. Au fost înregistrate 2.517 dosare, au fost soluționate 2.789 de dosare. La sfârșitul anului 2021, au rămas nesoluționate 1.347 de dosare.

b³) Secția penală – În anul 2021, a avut de soluționat 3.303 dosare. Au fost înregistrate 2.634 de dosare, au fost soluționate 2.645 de dosare. La sfârșitul anului 2021, au rămas nesoluționate 669 de dosare.

b⁴) Secția de contencios administrativ și fiscal – În anul 2021, a avut de soluționat 12.108 dosare. Au fost înregistrate 4.772 de dosare. Au fost soluționate 6.355 de dosare. La sfârșitul anului 2021, au rămas nesoluționate 5.753 de dosare¹.

¹ Datele statistice prezentate au fost extrase din Raportul de activitate pentru anul 2021 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicat la data de 10 martie 2021, pe pagina de internet a instanței supreme <https://www.iccj.ro/wp-content/uploads/2022/03/RAPORTACTIVITATE-2021-10-martie-2021.pdf>

CAPITOLUL III

Cadrul normativ al exercitării funcției de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție

Analiza și clasificarea atribuțiilor vicepreședintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție

Potrivit art.28 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de președinte, 2 vicepreședinți și colegiul de conducere¹.

Atribuțiile vicepreședintelui sunt prevăzute în Capitolul II, Secțiunea a 2-a din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, potrivit art.18 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită atribuțiile ce revin președintelui, în lipsa acestuia, conform delegării de atribuții dispuse de președinte sau în baza dispoziției președintelui.

Vicepreședintele exercită, potrivit art.19 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, *conform repartizării stabilite de președinte*, următoarele atribuții:

a) coordonează activitatea Cancelariei, a Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică și a Departamentului economico-financiar și administrativ;

b) coordonează activitatea completurilor de 5 judecători în materie civilă sau penală, după caz, iar în această calitate dispun măsurile administrative necesare pentru buna funcționare a acestor completuri, în condițiile legii;

c) dispun înlocuirea din completul de 5 judecători investit cu soluționarea unei cauze a judecătorilor care se află în situațiile prevăzute în art. 64 alin. (2)-(6) din Codul de procedură penală;

¹ Art.30 alin.1 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022: Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de președinte, 2 vicepreședinți și colegiul de conducere. Colegiul de conducere hotărăște cu privire la problemele generale de conducere ale instanței stabilite de lege în competența acestuia.

- d) asigură conducerea generală a Biroului de informare și relații publice;
- e) propun colegiului de conducere măsurile necesare ce urmează a fi adoptate în procesul formării și perfecționării profesionale a judecătorilor și magistraților-asistenți;
- f) urmăresc dezbaterrea problemelor de drept în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- g) asigură publicarea periodică a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- h) organizează paza sediului și a bunurilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și aprobă măsurile pentru prevenirea incendiilor, cele privind protecția muncii, protecția civilă, apărarea împotriva dezastrelor și activitățile privind problemele militare;
- i) controlează activitatea arhivistică specifică instanțelor judecătorești, potrivit legii;
- j) controlează și coordonează activitatea comisiei de analiză privind încălcarea dreptului de acces la informațiile de interes public.

Totodată, conform art.20 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, vicepreședintele exercită, *conform repartizării stabilite de președinte*, și următoarele atribuții privind personalul instituției:

- a) aprobă fișele posturilor;
- b) controlează și coordonează evaluarea anuală a activității personalului Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- c) analizează cererile și propune președintelui încadrarea personalului, în condițiile legii, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- d) aprobă efectuarea concediilor de către personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor.

În ceea ce privește activitatea de judecată, vicepreședintele prezidează, conform art.18 alin.2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în lipsa președintelui, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul prevăzut la art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și în cazul prevăzut la art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală, și Secțiile Unite.

De asemenea, prezidează, în lipsa președintelui:

- Completurile de 5 judecători¹. Totodată, prezidează Completurile de 5 judecători, atunci când acesta a fost desemnat, prin tragere la sorți, să facă parte din complet²;

- Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii³;

- Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul în care chestiunea de drept privește activitatea mai multor secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție⁴;

- Secțiile Unite⁵;

- Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție⁶.

În lipsa președintelui, vicepreședintele exercită atribuții în ceea ce privește măsurile administrative ce se impun cu privire la Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii.

Astfel, potrivit art.34 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, după sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție ia măsurile necesare pentru desemnarea, prin tragere la sorți, a judecătorilor care vor face parte din complet. În cazul în care în cadrul secțiilor în a căror competență intră problema de drept au fost înființate completuri specializate, conform art.19 alin.3 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, desemnarea, prin tragere la sorți, se realizează cu prioritate dintre judecătorii care formează completurile de judecată specializate în domeniul căruia i se circumscrie problema de drept.

Conform art.34 alin.3 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cazul în care problema de drept prezintă interes pentru două sau mai multe secții, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție stabilește secțiile interesate și

¹ Art.33 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

² Art.42 alin.3 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

³ Art.33 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

⁴ Art.33 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară cu referire la art.37 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

⁵ Art.33 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară cu referire la art.30 alin.2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

⁶ Art.25 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

numărul judecătorilor din cadrul acestora care intră în compunerea completului, după cum urmează:

a) dacă problema de drept prezintă interes pentru două secții, completul se compune din câte 8 judecători din cadrul secțiilor interesate și câte 2 judecători din cadrul celorlalte secții;

b) dacă problema de drept prezintă interes pentru 3 secții, completul se compune din câte 6 judecători din cadrul secțiilor interesate și 2 judecători din cadrul celeilalte secții;

c) dacă problema de drept prezintă interes pentru toate secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, completul se compune din câte 5 judecători din cadrul fiecărei secții.

Vicepreședintele are atribuții, în lipsa președintelui, și în ceea ce privește activitatea magistraților-asistenți.

Astfel, potrivit art.35, art.38 și art.49 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la ședințele de judecată ale Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, respectiv ale completurilor de 5 judecători, participă prim-magistratul-asistent, un magistrat-asistent-șef sau un magistrat-asistent desemnat, în lipsa președintelui, de unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, dintre magistrații-asistenți repartizați la Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători, în funcție de problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești și de specializarea magistratului-asistent.

Atribuții derivate din calitatea de membru de drept al Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție

Potrivit dispozițiilor art.21 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele, vicepreședinții și câte 2 judecători din cadrul fiecărei secții, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, constituie Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La începutul fiecărui an, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, la propunerea președintelui sau a vicepreședintelui, poate aproba înființarea și desființarea completurilor specializate, după consultarea președinților de secții¹.

Un alt tip de atribuții ale vicepreședintelui sunt cele care privesc activitatea secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție

Vicepreședintele poate emite dispoziții care trebuie aduse la îndeplinire de către președinții de secții. Astfel, potrivit art.51 alin.2 lit.a din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, președinții de secții organizează, îndrumă și controlează activitatea secției, în limitele prevăzute de lege și de prezentul regulament, ținând seama de dispozițiile președintelui și ale vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și de hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, urmărind stabilirea unor proceduri unitare de lucru, iar potrivit art.51 alin.2 lit.h) din același regulament, președinții de secție duc la îndeplinire orice măsură dispusă de Colegiul de conducere, precum și de președintele și vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit legii și prezentului regulament.

De asemenea, potrivit art.64 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în afară de activitatea de judecată, judecătorii duc la îndeplinire orice alte atribuții stabilite de Colegiul de conducere, de președintele și vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și de președinții de secții, potrivit legii și prezentului regulament.

Vicepreședintele are atribuții și în ceea ce privește activitatea prim-magistratului-asistent, care este subordonat președintelui și în coordonarea vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție², precum și în ceea ce privește compartimentele din structura Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, potrivit art. 80 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică funcționează în subordinea președintelui și în coordonarea unuia dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție.

¹ Art.23 pct.2 lit.a din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

² Art.70 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Personalul din Cancelaria Înaltei Curți de Casație și Justiție este subordonat președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și vicepreședinților și este coordonat de prim-magistratul-asistent¹.

Departamentul economico-financiar și administrativ funcționează în subordinea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și este coordonat de unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție², iar Biroul de informare și relații publice funcționează în subordinea unuia dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție³.

¹ Art.88 alin.2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

² Art.102 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

³ Art.107 alin.2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

CAPITOLUL IV

Direcțiile de acțiune pentru eficientizarea managementului Înaltei Curți de Casație și Justiție și îmbunătățirea calității actului de justiție

A. Unificarea practicii judiciare. Identificarea de noi mecanisme și modalități de cunoaștere și aprofundare a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție

Este unanim recunoscut faptul că existența unei jurisprudențe neunitare în una și aceeași materie subminează autoritatea instanțelor judecătorești și, în același timp, afectează grav securitatea raporturilor juridice.

În continuare, unul dintre principalele neajunsuri cu care se confruntă sistemul judiciar, cu consecințe directe asupra credibilității justiției, îl constituie existența cazurilor de practică judiciară neunitară pe anumite domenii de activitate.

Este de necontestat faptul că interpretarea și aplicarea unitară a legilor, de către instanțe, constituie premisa esențială pentru realizarea actului de justiție la parametrii de calitate și de eficiență care să asigure garantarea securității juridice a persoanelor și a bunurilor acestora.

Activitatea de înfăptuire a justiției presupune interpretarea și aplicarea legilor de către instanțele judecătorești, în cauzele deduse judecării. Interpretând și aplicând legea, instanțele de judecată nu fac altceva decât să înfăptuiască justiția. Calitatea actului de înfăptuire a justiției depinde de interpretarea și aplicarea corectă a legii, într-un cadru unitar, care presupune existența unei practici judiciare unitare.

Tocmai de aceea, Înalta Curte de Casație și Justiție, ca reprezentant al puterii judecătorești, a fost desemnată să asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii. Astfel, potrivit art.126 alin.3 din Constituția României, Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

În prezent, modalitățile prin care se asigură aplicarea unitară a legii sunt cele prevăzute de art.471 și art.475 din Codul de procedură penală. Astfel, potrivit art.471 din Codul de procedură penală, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție sau colegiile de conducere ale curților

de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești. De asemenea, potrivit art.475 din Codul de procedură penală, dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Corelativ, în materie civilă, mecanismul de unificare a practicii judiciare este reglementat de art.514 și art.519 din Codul de procedură civilă.

Dispozițiile la care am făcut referire anterior conturează nu doar cadrul de exercitare și scopul celor două mecanisme, dar exprimă și concepția legiuitorului referitoare la aceste mijloace procesuale a căror rațiune rezidă în necesitatea formării și menținerii unei practici judiciare unitare.

Dar, acestea nu sunt suficiente pentru a face față instabilității și incoerenței legislative, modificărilor unor legi, la intervale scurte de timp, necorelării actelor normative cu instituțiile de drept fundamentale, adoptării unor reglementări conjuncturale, elaborării unor acte normative incomplete și contradictorii, toate acestea constituind vulnerabilități grave ale sistemului judiciar.

Exemplele enunțate pot continua cu reglementări incomplete, în majoritatea domeniilor de activitate, care influențează negativ activitatea de judecată.

Or, în sistemul nostru de drept, judecătorul nu creează dreptul, ci aplică legea, el nu poate refuza judecarea unei cauze, pe motiv că nu există normă juridică aplicabilă, ori că aceasta este confuză sau incompletă.

Tocmai de aceea, Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie să identifice și alte modalități, pentru a preîntâmpina pronunțarea unor hotărâri diferite asupra unor chestiuni de drept identice.

➤ În acest sens, apreciez că, pe lângă întâlnirile organizate în acest scop la Institutul Național al Magistraturii, se impune extinderea acestora prin participarea a doi judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție la dezbaterile profesionale din cadrul celor 15 curți de apel.

Sarcina identificării hotărârilor judecătorești prin care s-au dat interpretări diferite unor probleme de drept identice revine curților de apel, cu obligația sintetizării acestora și înaintării lor către judecătorii desemnați în calitate de puncte de contact la nivelul instanței supreme, pentru relația cu curțile de apel, conform Ordinului emis de Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.118 din 2 mai 2022.

Acest mecanism ar putea preîntâmpina apariția unei practici neunitare, ar conduce la diminuarea multiplelor sesizări ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, respectiv ale Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, respinse ca fiind inadmisibile, în condițiile în care nu se identifică necesitatea interpretării *in abstracto* a legii, ci se constată că se solicită rezolvarea unor chestiuni ce țin de particularitățile cauzelor deduse judecății.

Cu titlu exemplificativ, în materie penală, în anul 2020, au fost respinse, ca inadmisibile, 11 sesizări, în anul 2021, 12 sesizări, iar în anul 2022, până la sfârșitul lunii septembrie, 12 sesizări, fiind admise doar 4.

Inadmisibilitatea a fost motivată, în esență, în sensul că „rațiunea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept nu este aceea ca Înalta Curte de Casație și Justiție să se substituie instanței de trimitere (...), adoptarea soluțiilor reprezentând atributul exclusiv al judecătorului (...), întrucât hotărârea prealabilă trebuie să fie pronunțată numai în interpretarea unei norme de drept material, respectiv a unei norme de drept procesual, constituind o dezlegare de principiu a unei probleme de drept.”¹

Totodată, pentru a preîntâmpina practica judiciară neunitară, la nivelul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciez ca fiind oportun ca, atunci când pentru aceeași chestiune de drept, un complet pronunță o soluție diferită de cea pronunțată anterior de un alt complet, să se discute în Plenul Secției, iar în măsura în care nu se adoptă o interpretare unitară, să se apeleze la cele două mecanisme, prevăzute de lege, de unificare a practicii judiciare.

¹ Decizia nr. 32 din 6 iunie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pronunțată în dosarul nr. 661/1/2022. Un raționament similar este expus în Decizia nr. 20 din 13 aprilie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pronunțată în dosarul nr. 196/1/2022, Decizia nr. 21 din 4 mai 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pronunțată în dosarul nr. 240/1/2022 și Decizia nr. 14 din 11 martie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pronunțată în dosarul nr. 3088/1/2021.

➤ O altă modalitate identificată este aceea a *publicării Culegerilor de jurisprudență a fiecărei secții din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu implicarea largă a tuturor judecătorilor*. Sintezele de practică judiciară vor trebui să cuprindă decizii cu rezolvare de principiu, care să ofere soluții la problemele de drept ridicate de instanțele inferioare, în toate materiile.

Publicațiile ar putea fi editate semestrial, structurate pe principalele teme care au generat multiple controverse în practica judiciară, dar și ample dezbateri în literatura de specialitate.

Editarea acestor culegeri, alături de Buletinul jurisprudenței și Buletinul casației, pot constitui modalități reale de cunoaștere a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție și, implicit, pot contribui la unificarea jurisprudenței.

➤ *Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței*, creat prin Ordinul Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.20 din 28 ianuarie 2021 – pe lângă mecanismul deja instituit, acela al semnalării practicii divergente în interiorul secțiilor sau între secțiile instanței supreme – trebuie să sintetizeze și punctele de vedere exprimate în literatura de specialitate cu privire la problemele de drept interpretate diferit, urmând ca acestea să fie dezbătute în Plenul judecătorilor fiecărei secții, în vederea adoptării unor soluții unitare, în caz contrar, să analizeze oportunitatea sesizării Completului competent pentru soluționarea recursului în interesul legii sau a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Având în vedere importanța deosebită a acestui compartiment, se impune mărirea schemei de personal și cooptarea unor judecători de la curțile de apel sau tribunale.

➤ *Inițierea mai multor dezbateri la nivelul fiecărei secții și al completelor de 5 judecători, cu participarea magistraților-asistenți. Identificarea dosarelor cu caracter repetitiv, în vederea evitării pronunțării unor soluții contradictorii.*

Aceste dezbateri pot evita interpretarea diferită a legii de către judecătorii Secției penale, respectiv ai completelor de 5 judecători. Participarea magistraților-asistenți este absolut necesară, în condițiile în care mare parte din hotărârile pronunțate sunt motivate de către aceștia. De altfel, aceasta era practica secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, schimbarea fiind generată de obligativitatea luării măsurilor necesare împiedicării extinderii pandemiei.

B. Reconfigurarea competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție. Reducerea volumului de activitate. Activitatea Completelor de 5 judecători

1. Reconfigurarea competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție. Reducerea volumului de activitate

Securitatea juridică reprezintă o manifestare a dreptului la securitate al individului, având menirea de a-l proteja pe acesta de efectele negative ale dreptului. Incertitudinea, ambiguitatea și imprevizibilitatea nu-și găsesc locul într-un sistem guvernat de principiul preeminenței dreptului.

Un sistem juridic înțeles atât ca normă abstractă, dar și din perspectiva formei concrete pe care aceasta o poate lua, are menirea de a asigura o reglementare sigură, stabilă, clară, previzibilă a raporturilor sociale.

Potrivit legii, sunt date în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție și cauze care nu prezintă o complexitate deosebită, care să impună judecarea acestora de către instanța supremă.

În acest context, apreciez că se impune modificarea dispozițiilor din Legea nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (art.42 și următoarele), în sensul atribuirii competenței soluționării acestor cauze în favoarea tribunalului, ca instanță de fond, respectiv curții de apel, ca instanță de control judiciar. Cauzele prezintă o complexitate redusă, care nu impune judecarea acestora, în primă instanță, de către curțile de apel și, în control judiciar, de către Înalta Curte de Casație și Justiție, în complet de 3 judecători. Modificarea competenței ar conduce la reducerea substanțială a volumului de activitate al instanței supreme, dar și la creșterea gradului de accesibilitate a justiției, prin reducerea cheltuielilor justițiabililor și a timpului alocat deplasării părților și a avocaților la sediile curților de apel, respectiv al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Din punct de vedere statistic, situația dosarelor înregistrate la Înalta Curte de Casație și Justiție, în baza Legii nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, în perioada 2020 - 2021, se prezintă astfel:

Dosare intrate în anul 2020

- contestații – cerere de transfer de procedură în materie penală – 3;
- contestații – recunoașterea hotărârilor penale sau a altor acte judiciare – 3;
- apeluri – recunoașterea hotărârilor penale sau a altor acte judiciare – 138;
- contestații – extrădare pasivă – 16;
- contestații – arestare provizorie în vederea extrădării – 149;
- contestații – mandat european de arestare – 280;

Dosare intrate în anul 2021

- contestații – cerere de transfer de procedură în materie penală – 1;
- contestații – recunoașterea hotărârilor penale sau a altor acte judiciare – 1;
- apeluri – recunoașterea hotărârilor penale sau a altor acte judiciare – 126;
- contestații – extrădare pasivă – 34;
- contestații – arestare provizorie în vederea extrădării – 168;
- contestații – mandat european de arestare – 172.

De asemenea, apreciez se impune modificarea dispozițiilor art.40 din Legea nr.535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului¹, în sensul de a se reveni la reglementarea anterioară Legii nr.58/2019².

Jurisprudența a relevat faptul că aceste cauze nu prezintă un grad ridicat de complexitate, care să justifice o derogare de la competența generală a curților de apel.

Prin mecanismul instituit de recursul în interesul legii, respectiv de pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, instanța supremă asigură interpretarea unitară a normelor care reglementează desfășurarea procesului penal, garantând, astfel, un proces echitabil.

În lumina acestor principii, având în vedere rolul constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzut de art.126 alin.3 din Constituția României, de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, dar și obligativitatea deciziilor pronunțate de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pentru toate instanțele, apreciez că se impune modificarea dispozițiilor art.476 alin.6 din Codul de procedură penală și art.520 alin.6 din Codul de procedură civilă, în sensul formării completului din toți judecătorii Secției penale, respectiv ai Secției civile, potrivit competenței fiecărei secții, și nu din 8 judecători, respectiv 12 judecători.³

Corelativ, se impune și modificarea dispozițiilor art.473 alin.1 din Codul de procedură penală, respectiv ale art.516 alin.1 din Codul de procedură civilă, completul de recurs în interesul legii urmând a fi format din toți judecătorii secției în a cărei competență intră chestiunea de drept care a fost interpretată diferit de

¹ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1161 din 8 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare

² Legea nr.58/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 271 din 10 aprilie 2019

³ Art.476 alin.6 din Codul de procedură penală: Sesizarea se judecă de un complet format din președintele secției corespunzătoare a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau de un judecător desemnat de acesta și 8 judecători din cadrul secției respective. Președintele secției sau, în caz de imposibilitate, judecătorul desemnat de acesta este președintele de complet și va lua măsurile necesare pentru desemnarea aleatorie a judecătorilor.

instanțele judecătorești, cu participarea a câte 2 judecători din cadrul celorlalte secții.¹

2. Activitatea Completelor de 5 judecători

Potrivit dispozițiilor art.32 alin.1 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, modificată și completată prin Legea nr.207/2018, la începutul fiecărui an, la propunerea președintelui sau a vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție, Colegiul de conducere aprobă numărul și compunerea completurilor de 5 judecători.²

¹ Art.473 alin.1 din Codul de procedură penală: Recursul în interesul legii se judecă de un complet format din președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, în lipsa acestuia, din vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președinții de secții din cadrul acesteia, un număr de 14 judecători din secția în a cărei competență intră chestiunea de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești, precum și câte 2 judecători din cadrul celorlalte secții. Președintele completului este președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, în lipsa acestuia, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Art.516 alin.1 din Codul de procedură civilă: Recursul în interesul legii se judecă de un complet format din președintele sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, președinții de secții din cadrul acesteia, precum și 20 de judecători, din care 14 judecători din secția/secțiile în a cărei/căror competență intră problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești și câte 2 judecători din cadrul celorlalte secții. Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv unul dintre vicepreședinții acesteia este președinte al completului.

² Art.36 din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022: (1) Pentru fiecare an, la propunerea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, în lipsa acestuia, a unuia dintre vicepreședinți, colegiul de conducere aprobă numărul și compunerea completurilor de 5 judecători, precum și lista de permanență corespunzătoare fiecărui complet. (2) În materie penală, completurile de 5 judecători sunt formate din judecători din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție. (3) În alte materii decât cea penală, completurile de 5 judecători sunt formate din judecători din cadrul Secției I civile, Secției a II-a civile și Secției de contencios administrativ și fiscal, conform reprezentativității stabilite anual de Colegiul de conducere, pe baza criteriilor obiective prevăzute în Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care exclud desemnarea arbitrară. (4) Judecătorii care fac parte din completurile de 5 judecători sunt desemnați, prin tragere la sorți, în ședință publică, de președintele sau, în lipsa acestuia, de unul dintre cei doi vicepreședinți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, desemnat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. (5) Schimbarea membrilor completurilor de 5 judecători și înlocuirea acestora cu judecătorii din lista de permanență se fac în mod excepțional, în cazurile de incompatibilitate sau de absență a judecătorului. (6) În cazul eliberării din funcție a unui judecător care face parte din completul de 5 judecători, precum și în cazul imposibilității de exercitare a funcției pentru o perioadă mai mare de trei luni, președintele sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție desemnează, prin tragere la sorți, în ședință publică, un judecător dintre cei aflați pe listele de permanență, care va deveni membru titular al completului. (7) Pentru fiecare complet de 5 judecători se constituie câte o listă de permanență. Ordinea înscrierii judecătorilor în lista de permanență corespunzătoare fiecărui complet se stabilește prin tragere la sorți, în ședință publică prevăzută la alin.(4). (8) Tragerea la sorți se realizează în condițiile stabilite de Regulamentul de organizarea și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. (9) Completul de 5 judecători este prezidat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, de unul dintre cei 2 vicepreședinți sau de președinții de secție atunci când aceștia fac parte din complet, desemnați potrivit alin.(4). În cazul în care niciunul dintre aceștia nu a fost desemnat să facă parte din completurile de 5 judecători, completul este prezidat, prin rotație, de fiecare judecător, în ordinea vechimii în funcția de judecător a acestora. (10) Cauzele care intră în competența completurilor de 5 judecători sunt repartizate aleatoriu în sistem informatizat. (11) Completurilor de 5 judecători le sunt repartizate toate cauzele înregistrate la aceste formațiuni de judecată în anul calendaristic pentru care au fost desemnate. (12) Cauzele repartizate completurilor de 5 judecători și nesoluționate până la data desemnării, potrivit dispozițiilor prezentului articol, a noilor completuri, rămân a fi judecate de completurile inițial învestite.

Dispozițiile legale enunțate anterior sunt transpuse în art.42 alin.2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, luându-se în considerare Decizia nr.685 din 7 noiembrie 2018 a Curții Constituționale a României¹, prin care s-a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între Parlamentul României, pe de o parte, și Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, cu consecințe semnificative în ceea ce privește numărul completelor, schimbările privind compunerea acestora, prezidarea acestor complete, în sensul conducerii ședințelor de judecată de către președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, de unul dintre cei doi vicepreședinți sau de președinții de secție, atunci când aceștia fac parte din complet, respectiv prezidarea, prin rotație, de către fiecare judecător, în ordinea vechimii în magistratură.

Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a stabilit, prin hotărârile date, atribuțiile care incumbă vicepreședinților în coordonarea activității Completelor de 5 judecători în materie penală și în alte materii decât cea penală.

Complexitatea deosebită a cauzelor în materie penală date în competența Completelor de 5 judecători, numărul semnificativ al dosarelor înregistrate, respectarea termenului rezonabil al procedurii, impun măsuri administrative care să asigure, pe de o parte, o repartizare aleatorie echilibrată, iar pe de altă parte, distribuirea judicioasă a atribuțiilor, în diferitele etape ale procedurii.

În acest context, se impune supunerea spre analiză Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art.32 alin.1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, coroborat cu art.42 alin.1 și 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, majorarea numărului Completelor de 5 judecători în materie penală, de la 2 la 4 complete, cu stabilirea ședințelor de judecată în alte zile decât cele alocate ședințelor din cadrul Secției penale.

Menționez că, după data de 6 decembrie 2018 și în anul 2019, au funcționat 3 Complete de 5 judecători, numărul acestora fiind redus, începând cu anul 2020, la 2 complete.

În cadrul Completelor de 5 judecători își desfășoară activitatea magistrați-asistenți și grefieri care fac parte din structura compartimentului intitulat Secțiile Unite, alături de personalul aferent Completului de recurs în interesul legii și Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

¹ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1021 din 29 noiembrie 2018

Optimizarea activității Completelor de 5 judecători impune, în măsura în care schema de personal o permite, crearea unei structuri separate, care să includă posturi de magistrat-asistent șef, magistrați-asistenți și personal auxiliar de specialitate, iar fiecărui Complet de 5 judecători să-i fie repartizat un anumit număr de magistrați-asistenți și grefieri, creându-se un liant profesional consolidat, care s-a dovedit eficient și la nivelul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Aceste propuneri implică, evident, o modificare a Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care ar putea fi benefică pentru realizarea unui act de justiție de înaltă calitate.

Se impune efectuarea demersurilor necesare pentru ocuparea postului de magistrat-asistent șef la Secțiile Unite, cu atribuții în sfera Completelor de 5 judecători, Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii și Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Atât în ceea ce privește activitatea secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, cât și activitatea Completelor de 5 judecători, apreciez ca fiind eficientă autonomia acestora, conducerea și coordonarea lor de către președinții de secție, inclusiv prin repartizarea atribuțiilor corespunzătoare magistraților-asistenți și personalului auxiliar, cu respectarea hotărârilor Colegiului de conducere.

Vicepreședintele Înaltei Curți de Casație trebuie să asigure un dialog permanent și constructiv între secțiile instanței supreme, să identifice modalități care să îmbunătățească gestionarea dosarelor, cu respectarea particularităților fiecărei secții, să uniformizeze practica acolo unde este posibil.

C. Pregătirea profesională a magistraților-asistenți, a grefierilor și a celuilalt personal auxiliar de specialitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție

Având în vedere importanța activității categoriilor de personal menționate, în creșterea calității actului de justiție, progresul semnificativ realizat în direcția asigurării unei structuri constante, complet – magistrați-asistenți – grefieri, consider ca fiind benefică acordarea unei atenții sporite pregătirii profesionale, cu atât mai mult cu cât calitatea activității acestora, motivările și întocmirea celorlalte lucrări în termen, constituie un criteriu în procesul de evaluare¹ și de avansare a magistraților-asistenți în grad profesional.

¹ Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.6 din 28 ianuarie 2020

În acest sens, s-ar impune organizarea unor întâlniri periodice de pregătire profesională, pe durata a cel puțin un an de la data dobândirii funcției de magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție, prin implicarea directă a prim-magistratului-asistent și a altor magistrați-asistenți cu experiență, informarea cu privire la procedurile judiciare specifice, la exigențele impuse de calitatea motivării hotărârilor, a încheierilor și a redactării celorlalte acte de procedură.

Ulterior, se impun întâlniri profesionale, periodice, cu toți magistrații-asistenți, inclusiv cu cei care intră în compunerea completurilor de 5 judecători.

În același sens, pentru alocarea unui timp adecvat motivării hotărârilor judecătorești care revin magistraților-asistenți, se impune organizarea unor întâlniri profesionale periodice cu grefierii Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu atât mai mult cu cât, parte din aceștia, provin de la Școala Națională de Grefieri, fără a avea o experiență practică, ci doar una pur teoretică.

Activitatea de redactare trebuie să fie verificată permanent de judecători, atât din punct de vedere al calității, cât și al respectării termenelor, evitându-se, astfel, sesizarea Inspecției Judiciare.

De asemenea, în mod permanent, președinții de secție, prin magistrați-asistenți, prin grefieri, trebuie să asigure o monitorizare constantă a activității profesionale a întregului personal, cu sesizarea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, a vicepreședinților, privind deficiențele constatate și luarea, de îndată, a măsurilor care se impun pentru remedierea acestora.

Se impune întocmirea periodică, de către prim-magistratul-asistent, a unui plan de control privind activitatea administrativ-judiciară a magistraților-asistenți din cadrul completelor de 5 judecători, al Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii și al Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În același sens, este necesară dezvoltarea altor aplicații informatice care să conducă la degrevarea magistraților-asistenți de unele atribuții, dar și la simplificarea unor sarcini ce revin grefierilor, precum și la facilitarea accesului la jurisprudența fiecărei secții, respectiv a accesului publicului la o serie de date relevante ale instanței supreme.

La nivelul Înaltei Curți de Casație, prin măsurile adoptate de conducere, în contextul pandemiei de COVID-19, s-a realizat transformarea acesteia într-o instanță digitală, adaptată ritmului evoluțiilor tehnologice și sociale actuale.

În iunie 2021, președintele instanței supreme a aprobat Planul de digitalizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la propunerea Grupului de lucru constituit la

nivelul acestei instanțe, sub autoritatea președintelui și sub coordonarea unuia dintre vicepreședinți.

Conform Planului de digitalizare, instanța supremă a lansat în anul 2021 noul website al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care conține o platformă de servicii digitale (dosarul electronic, serviciul de comunicare electronică a actelor de procedură, biblioteca digitală, care include și noul motor de căutare a jurisprudenței).

Începând cu luna noiembrie 2021, părțile și reprezentanții acestora au posibilitatea de a depune documente în format electronic la secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție și Completurile de 5 judecători, prin utilizarea „Formularului de depunere a documentelor în format electronic” de pe website-ul instanței supreme. Prin intermediul Formularului, părțile și reprezentanții acestora au posibilitatea de a solicita „Comunicarea electronică a actelor de procedură (prin e-mail)”.

De asemenea, începând cu aceeași lună, persoanele interesate au posibilitatea de a depune la Înalta Curte de Casație și Justiție, în format electronic, cererile și reclamațiile întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, precum și petițiile întemeiate pe dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare, prin utilizarea „Formularului de depunere a cererilor privind informațiile de interes public, a reclamațiilor și a petițiilor” de pe website-ul instanței supreme.

D. Imparțialitate. Transparență. Accesibilitate

Independența justiției nu este un privilegiu al judecătorilor, ci un beneficiu al cetățenilor, care au dreptul la o procedură independentă, imparțială, echitabilă. Este imperios necesar să existe o transparență a actului de justiție, iar informațiile solicitate de terți să vină direct de la profesioniști, și nu prin intermediari, care înțeleg, de multe ori, distorsionat procedura judiciară.

Justiția trebuie să asigure încrederea celor cărora li se adresează, magistrații fiind obligați la o conduită ireproșabilă, fiind cei care construiesc și mențin, în permanență, o imagine publică adecvată.

Independența este o obligație pentru fiecare judecător care va soluționa cauzele ce i-au fost repartizate exclusiv prin raportare la prevederile legale. Lipsa încrederii părților în actul de justiție, cauzată de comportamentul necorespunzător al

celor abilitați să-l înfăptuiască, este un prim pas către slăbirea autorității sistemului judiciar.

Independența judecătorului presupune capacitatea acestuia de a decide conform legii, fără nicio influență externă, dar și respingerea factorilor care ar putea influența sau ar putea crea aparența unei influențe.

Independența și imparțialitatea sunt două noțiuni apropiate, dar nu identice.

În timp ce independența are în vedere factori externi, imparțialitatea este o chestiune care ține de forul interior al judecătorului, de sentimentele, slăbiciunile, pasiunile și prejudecățile acestuia.

Independența este o premisă a imparțialității, întrucât un judecător care nu este independent nu poate fi imparțial.

În ultimii ani, datorită exploziei tehnologice, care a făcut posibilă transmiterea informației în timp real, nu se poate face abstracție de influența opiniei publice.

În acest cadru, accesul la serviciile publice și facilitățile oferite de Înalta Curte de Casație și Justiție (portalul instanței, dosarul electronic), corelate cu calitatea serviciilor oferite de compartimentele publice ale instanței supreme – Registratură, Arhivă, Biroul de informare și relații publice – sunt de natură a asigura atât transparență, cât și accesibilitate.

Atenție sporită trebuie acordată soluționării cu celeritate a cererilor cu caracter administrativ, elaborării comunicatelor de presă în timp util, cu un conținut clar, coerent și sistematizat, cu respectarea prezumției de nevinovăție, în cauzele penale în care nu au fost pronunțate hotărâri definitive.

Procedura judiciară presupune o interacțiune permanentă între justițiabili și personalul instanței, astfel încât se impune menținerea unei conduite ireproșabile a judecătorilor și a magistraților-asistenți în sălile de ședință, a grefierilor, a celui alt personal conex, care trebuie să manifeste receptivitate în îndrumarea justițiabililor în sălile de judecată, la diferite compartimente accesibile publicului.

De altfel, modul de comunicare al instanței supreme a constituit o preocupare constantă, permanentă, cu scopul de a aduce la cunoștința publicului informațiile publice, dar și alte informații privind activitatea instanței, stadiul diferitelor cauze, indiferent de natura acestora, cu privire la care au fost solicitate date.

Aceasta, în condițiile în care accesibilitatea actului de justiție presupune posibilitatea persoanelor interesate de a obține, cu promptitudine, informații despre activitatea instanței supreme, prin orice mijloace de comunicare.

Receptivitatea trebuie să fie și mai mare, dat fiind faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție are o competență diferită de a celorlalte instanțe, unele cauze, de o complexitate deosebită, fiind date în competența exclusivă a acesteia.

În acest context, apreciez că se impune continuarea și consolidarea procesului de digitalizare a instanței, precum și ca organele sale de conducere să manifeste receptivitate în identificarea factorilor care influențează acest management al schimbării, să găsească modalități care să permită implementarea diverselor programe, să dea dovadă de capacitate de adaptare continuă.

Deosebit de relevantă este menținerea unui climat socio-profesional corespunzător, promovarea încrederii reciproce, în scopul desfășurării unei bune activități în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În fine, o importanță deosebită o constituie redactarea în termen a hotărârilor judecătorești, pentru a permite justițiabililor, avocaților, altor persoane interesate, accesul la conținutul considerentelor pe care s-au fundamentat soluțiile pronunțate.

În materie penală, având în vedere dispozițiile art.406 alin.1 din Codul de procedură penală, judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și magistrații-asistenți depun eforturi considerabile pentru motivarea și pronunțarea deciziei în același timp, în cazurile în care se pronunță una dintre soluțiile prevăzute la art.396 și art.397 din Codul de procedură penală.

Același efort se depune și cu prilejul redactării celorlalte hotărâri judecătorești, în vederea respectării termenului prevăzut de art.406 alin.3 din Codul de procedură penală.

Având în vedere atribuțiile care îi revin vicepreședintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, voi lua măsurile necesare pentru a crea un climat profesional corespunzător pentru activitatea judecătorilor instanței supreme, a magistraților-asistenți, a grefierilor și a personalului conex, asigurând transparență deplină, cu consecințe directe asupra imaginii publice a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

CAPITOLUL V

Întărirea dialogului interinstituțional. Comunicarea în interiorul sistemului judiciar, cu societatea civilă și organizațiile mass-media

Deși Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor impune acestora o anumită reținere și echilibru în ceea ce privește manifestările publice, comunicarea reprezintă un aspect esențial al profesiei.

De calitatea relației de comunicare pe care judecătorul o stabilește cu părțile, cu reprezentanții lor, precum și cu ceilalți participanți la procedura judiciară, depinde chiar stabilirea adevărului judiciar și, în ultimă instanță, înfăptuirea actului de justiție.

Este imperios necesar să acceptăm că necesitatea unei bune comunicări și interrelaționări nu se restrânge la microuniversul sălii de judecată, ci influențează, în egală măsură, relația dintre sistemul judiciar, în ansamblul său și societatea civilă sau publicul larg. Într-o societate democratică, sistemul judiciar are, în mod esențial, o dublă natură – dă conținut uneia dintre cele trei puteri de stat, dar constituie, în același timp, un serviciu public, dedicat înfăptuirii binelui public și apărării drepturilor cetățenilor.

Puterea legislativă, executivă și judecătorească trebuie să-și garanteze respectul reciproc și să acționeze pentru creșterea încrederii publice în sistemul judiciar și în statul de drept.

Este esențial ca funcționarea sistemului judiciar să fie transparentă, dar acest principiu trebuie să fie corelat cu acela al rațiunii și al echilibrului, publicul având dreptul fundamental de a fi informat asupra procedurilor judiciare, iar procesele să nu fie judecate în presă, ci în sălile de judecată, cu respectarea funcțiilor instituite de lege pentru toate părțile implicate.

Pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, datorită rolului său constituțional, dar și de instanță judecătorească de ultim grad, transparența are, la rândul său, o natură dublă. Ea trebuie să vizeze atât funcționarea sistemului judiciar, în raport cu terții, dar, în egală măsură, presupune o bună relație de comunicare în interiorul sistemului, cu toate celelalte instanțe judecătorești.

Dintre cele trei puteri – executivă, legislativă, judecătorească – puterea judecătorească este mai puțin vizibilă pentru cetățeni, aceasta deoarece intervine cel mai puțin în dezbaterile publice.

Justiția, în ansamblul său, poate fi necunoscută și neînțeleasă de publicul larg, mass-media, societatea civilă, dar trebuie să acceptăm că trăim într-un univers al comunicării, în care activitatea instituțiilor este supusă unor dezbateri publice permanente și în care opiniile critice sunt exprimate cu mai puțină considerație. Părțile implicate în procedurile judiciare, avocații sau alte persoane nu evită să comenteze public asupra cauzelor aflate pe rol și a unor hotărâri nedefinitive.

În ultimii ani, a existat o atenție crescută a mass-mediei față de actul de justiție, o adevărată avalanșă de știri pe toate canalele despre cauzele aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție și al celorlalte instanțe. Au depășit, uneori, ca interes știrile politice, știrile legate de criza economică. Foarte multe persoane publice, și nu numai, vorbesc deseori de anchete, stenograme etc, ceea ce reflectă, în mod evident, un interes crescut în ceea ce privește procedurile judiciare.

Atenția este concentrată, în mod deosebit, pe cauzele penale, dar, de multe ori, publicațiile sau știrile difuzate distorsionează realitatea.

Din punct de vedere al imaginii, niciun lucru nu este considerat indiscutabil, iar justiția nu poate evita această tendință. Fiecare pretinsă eroare va primi o atenție deosebită, cu eventuale consecințe dăunătoare sistemului judiciar. De aceea, justiția nu trebuie să se izoleze într-un turn de fildeș, judecătorii trebuie să accepte că nu pot evita interesul, din ce în ce mai mare al mass-mediei și că instituțiile judiciare trebuie să facă față provocărilor cu privire la comunicare.

Transparența este esențială pentru funcționarea eficientă a sistemului judiciar, deoarece ea asigură încrederea și respectul publicului, dar, în același timp, promovează o imagine pozitivă. Scopul comunicării judiciare este și acela al sprijinirii rolului justiției în cadrul societății.

În acest cadru, Înalta Curte de Casație și Justiție a dat dovadă, în permanență, de deschidere, de transparență în ceea ce privește activitatea instanței.

Potrivit legii, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție este reprezentantul instanței în relațiile interne și internaționale, având atributul de a stabili direcțiile generale de comunicare în spațiul public, pentru a asigura o transparență deplină.

Totodată, potrivit art.29 alin.1 lit.d) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție are atribuția de a organiza și supraveghea rezolvarea petițiilor, în condițiile legii.¹

De asemenea, potrivit Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, vicepreședinții coordonează activitatea Cancelariei și asigură conducerea generală a Biroului de informare și relații publice, conform repartizării stabilite de președinte.²

În acest cadru, s-a procedat la publicarea hotărârilor în format anonimizat, au fost întocmite comunicate de presă clare, de natură a nu distorsiona realitatea, a fost asigurat accesul cât mai larg al publicului la rapoartele de activitate, au fost organizate întâlniri juridice cu reprezentanți ai celorlalte profesii juridice.

În continuare, pentru îmbunătățirea comunicării publice se impune consolidarea Biroului de informare și relații publice din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în sensul alocării de resurse umane suplimentare, dat fiind numărul mare de cereri și petiții; amplificarea acțiunilor de formare profesională a personalului specializat în materia comunicării și relațiilor publice; stabilirea unui circuit clar al cererilor și documentelor, precum și a unor bune practici în comunicarea Biroului de informare și relații publice cu toate secțiile și compartimentele Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru obținerea și transmiterea rapidă a unor informații exacte, clare, concise; verificarea aplicării Ghidului de bune practici în relația sistemului judiciar cu mass-media, adoptat prin Hotărârea nr.197 din 17 septembrie 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii.

¹ Art.31 alin.1 lit.c) din Proiectul de Lege privind organizarea judiciară, în forma trimisă la Președintele României pentru promulgare, la data de 21 octombrie 2022; Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție are următoarele atribuții c) organizează și supraveghează rezolvarea petițiilor, în condițiile legii;

² Art.19 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

CAPITOLUL VI

Compatibilitatea proiectului managerial cu cel al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție

Activitatea managerială a vicepreședintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție este una complementară, implicând, așa cum s-a arătat anterior, atât atribuții administrative, stabilite prin dispoziția președintelui, cât și atribuții de coordonare administrativă și profesională a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Obiectivele propuse, prin prezentul proiect managerial, având în vedere atribuțiile specifice care incumbă vicepreședintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, sunt compatibile cu obiectivele propuse de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Sub un prim aspect, a fost evidențiată necesitatea continuării demersurilor pentru *unificarea jurisprudenței*, identificându-se și alte modalități care pot conduce la atingerea acestui scop.

Voi continua să promovez, atât în ședințele de judecată, cât și în ședințele profesionale, asigurarea unei practici constante, urmând ca, în ipoteza în care opiniile judecătorilor nu se pot concilia, să fie sesizat Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept sau, după caz, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii.

În același sens, voi participa la întâlnirile profesionale organizate la nivelul Institutului Național al Magistraturii, al curților de apel, pentru a preîntâmpina practica judiciară neunitară.

Reconfigurarea competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție și concentrarea atribuțiilor acesteia asupra interpretării legii

Sub acest aspect, am făcut referire la necesitatea modificării unor texte din Codul de procedură penală, dar și din legi speciale, de natură a reduce volumul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Totodată, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, prin interpretările date, asigură calitatea legislației, previzibilitatea și accesibilitatea ei.

Consolidarea infrastructurii fizice și IT

Schimbarea sediului instanței supreme este un obiectiv important pe care președintele instanței îl urmărește.

În mod tradițional, sediile instanțelor sunt clădiri impunătoare, menite să sublinieze calitatea de putere în stat care revine justiției, dar și să întărească încrederea cetățeanului simplu că, între zidurile acestora, are vocația de a-și apăra drepturile recunoscute de lege, chiar împotriva celui mai înalt funcționar sau a celui mai bogat concetățean, stând în fața legii, egal în drepturi cu acesta.

Se impune, astfel, identificarea resurselor necesare pentru asigurarea unui sediu adecvat Înaltei Curți de Casație și Justiție, aceasta constituind, până la urmă, o manifestare de respect față de personal, dar și față de persoanele implicate în diferite proceduri judiciare.

Capacitatea statului de a asigura un spațiu adecvat reprezintă, în realitate, un act de justiție pentru justițiabil, pentru cel care trebuie să fie beneficiarul actului de justiție.

Funcționarea Înaltei Curți de Casație și Justiție într-un spațiu impropriu nu înseamnă numai disconfort creat participanților la procedurile judiciare, dar afectează și eficiența actului de justiție, solemnitatea acestuia.

Sunt de apreciat eforturile constante depuse de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru renovarea sediului principal al instanței supreme, respectiv a birourilor judecătorilor, magistraților-asistenți, personalului auxiliar de specialitate și a compartimentelor Arhivă și Registratură.

De asemenea, au fost renovate sala Secțiilor Unite, sala de ședință a Secției penale, Sala de Consiliu în care au loc ședințele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și ale Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii.

Un alt obiectiv comun este acela al dotării cu echipamente IT pentru eficientizarea activității instanței, dar și pentru organizarea unor activități de la distanță, care nu impun prezența fizică a judecătorilor la sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Sălile de judecată sunt dotate cu instalații pentru a asigura participarea la ședințele de judecată, prin sistemul de videoconferință, dar și pentru conectarea la sistemele informatice, prin intermediul laptop-urilor și al calculatorului, de către judecători, magistrați-asistenți și grefieri.

În exercitarea mandatului de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, voi urmări o politică de management al resurselor umane, în scopul dimensionării corecte a acestora, pentru buna funcționare a activității instanței

supreme, inclusiv din perspectiva normării muncii și a raportării acesteia la numărul de posturi existente și la cele necesare, atât magistraților, cât și personalului auxiliar.

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "L. M. K.", located in the center of the page.